

Budapestre vonatkozó újságcikkek		Osztályozás
Szerző: <i>Keresztényi Nándor</i>	Tárgy	331.85
Cím: Kétszáz ezer emberről van szó	Hely	"1962"
A segéd munkások • Különbség az ütemben • A távlat • Tanulnak		Helyszám
<i>Építő Hírlap,</i>	A „pfandli“	
(Hely)	(Idő) márc. 1.	(Köt. v. füz.)
	1962.	(Oldal)

Egykori tanítóm nemrég meghívott az iskolába. Éppen abban a teremben hallgattam végig óráját, ahol magam is végeztem a nyolcadikat; öreg padok, bevésésekkel; ha elbírnám a gyereksereg mustrálgató tekintetét, szívesen végigböngészném ezeket a számtanórák alatt bicskával, tollal, ceruzával fába kapart csúfneveket, mértanilag szabályos gúllakat... A bizonyítványosztás utáni első osztályfőnöki találkozás ez a mai, s mi is kerülhetne napirendre, mint hogy kinek, milyen tervei vannak: tovább szeretne tanulni vagy szakmát választ, esetleg itthon marad a faluban? Egymás után állnak fel efféle szavakkal padbéli utódjaink: „tanár”, „mérnök”, vagyis gimnázium, no meg „géplakatos”, „műszerész”, vagyis iparitanuló-iskola — és bizony alig egy-kettő *„itthon maradok”*. Azt szeretném kérdezni: — *Ki akar segéd munkás lenni közületek?*

Segéd munkás? „De hiszen... de hiszen az nem szakma!”

— *Igen ám, csak hogy segéd munkásra szükség van, mindig is szükség lesz* — mondja egy művezető, amikor arról faggatom, hogyan alakul műhelyében a szakképzetlenek aránya. — *Másképpen ki hozná be az anyagot, ki adná a szakmunkás keze alá, ki takarítana, s ki .. Na, de nyugodt lehet: legalábbis egyelőre, nincs nagyobb gond.*

A legfontosabb adat

Csakugyan: a budapesti népszámlálási kötet kimutatása szerint 1960. január 1-én 189 ezer 930 segéd munkás lakott a fővárosban, míg az előző népszámláláskor, 1949-ben 187 ezer 708. De: amíg 1949-ben 189 ezer 658 szakmunkás lakott Budapesten — vagyis alig valamivel több, mint segéd munkás —, 1960-ban 254 ezer 470-re emelkedett a számuk. És most a Szovjetunió Kommunista Pártja programjából másolom ide: „*A Szovjetunióban már a következő évtizedben megoldódik egy történelmi jelentőségű feladat: eltűnik a kis fizetésű munkások és alkalmazottak kategóriája. A bérszínvonalak közeledésének semmi köze az egyenlődséhoz, mivel szorosan összefügg egy olyan folyamattal, amelyben a szakképzetlen munkát szakképzett munka váltja fel.*”

És nálunk? A csaknem 200 ezer Budapesten lakó segéd munkásról nincs életkort megkülönböztető statisztika, amely — úgy vélem — igen sokat mondhatna.

Azok közül, akik valamely üzemben segéd munkásként érték meg a felszabadulást, alig néhányan maradtak meg továbbra is foglalkozásuknál: majd *mindenki feljebb lépett a szakmai tudás létráján, s jó dolog ez.*

Kár lenne tagadni, hogy a magasabb fizetés buzdít sokakat tanulásra, hiszen a segéd munkás-kereset átlagosan 1200 forint. Nehéz lenne „kiszűrni”, ki, milyen fokon, de csupán az Egyesült Izzóban 1200 ember tanul, évente *másfél millió forintot szán erre a célra a gyár.*

Zöld, sárga, piros sínekben száguldó tízezer voltok, az elektromos áram világában járok, ahol szorgalmasan hajolnak a tankönyvek fölé a fiatalok:

— Most előkészítőre járok, majd gépkezelői tanfolyamra megyek — néhány hónap, s önállóan láthatom el a szolgálatot magam is.

Utána egy sárgára festett munkásszálló következik, amelynek estjében válira hullós hajú lányok beszélnek önmagukról. Van, akinek egyetlen célja, hogy a kőművesek mellett megkeresse stafírungját — pénzüket zsebkendőbe kötő, ládába rejtő, vagy szülei-

nek hazaküldő parasztlánykák ezek —, de nem egy olyan is akad köztük, aki *már próbálgatja a „pfandlit”, a malteros kanalat, s a kavicstól elsimított malterra ráhelyezte az első téglákat: szakmunkás akar lenni ő is.* Mint ahogy a két budapesti hajógyár targoncás „anyagmozgatóinak” egy része *hegesztőtanfolyamra jár.*

Hogy mikorra egyenlítődnék ki a fizetések, mikorra lesz egyforma, egyaránt magas a munkások tudása, hozzáértése? A jóslgatás helyett — tíz, húsz vagy harminc esztendő —, úgy vélem, fontosabb a statisztikai adatok irányzatára, *a munkások, köztük a segéd munkások, mind erősebb tanulni vágyására figyelni.*

Keresztényi Nándor